

OBSAH

Předmluva k českému vydání	...11
Úvod	...21
Poznámka překladatelky	...31
ČÁST 1. VYHNÁNÍ ŠEDESÁT LET POTÉ – GALERIE VZPOMÍNEK	...35
V labyrintu informací a interpretací	...37
O patosu soudů a nedbalosti v zacházení s fakty	...37
Velký portrét vyhnání v časopise <i>Der Spiegel</i>	...44
Vyhnání jako bludiště čísel	...52
Nemmersdorf: Bagatelizoval nacistický list <i>Völkischer Beobachter</i> sovětská zvěrstva?	...72
Ústí nad Labem: O proměně pověstí v údajné dokumenty	...87
Hledání vysvětlení	...102
Příběh dotčeného mlčení	...103
Pověst o nenávisti a pomstě	...108
Edvard Beneš: „Zloduch“ jako příčina	...116
O svízelném hledání příčin jednoho historika	...125
„Evropeizované“ vysvětlení	...130
ČÁST 2. VYTĚSŇOVANÉ VZPOMÍNKY	...141
Nacistický projekt pro německé menšiny ve [střední a] východní Evropě	...143
Německý problém s Němci v zahraničí	...143
Exkurz 1: Reforma uspořádání evropských států po první světové válce	...155
Exkurz 2: Bludiště pangermánské rasově nacionalistické rétoriky	...159
Exkurz 3: Krátké seznámení s mentálními labyrinty Němců v Československu	...170
Projekt Adolfa Hitlera pro německé menšiny	...179

Exkurz 4: Myšlenky z díla Hitlerova a Rosenbergova inspirátora Paula de Lagarde ...	187
Hitlerův estonský souputník Alfred Rosenberg ...	190
Krátká cesta menšin k německému národnímu společenství s dalekosáhlými důsledky ...	196
„Ztratili domov, aby získali vlast“ ...	208
Takzvané nasazení lidí jako jejich nerozpoznané zneužívání ...	214
Pamětník Alfred Rosenberg vypráví o „návratu domů“, holocaustu a vyhnání ...	224
O zastiňování bolestivých zkušeností ...	230
O čem Heinrich Himmler neinformoval ...	235
O poválečných zprávách někdejších komisařů pro přesídlování ...	244
Polské zprávy o německém „návratu domů“ ...	248
O úspěchu „pětiletého budování“ ...	251
V Sovětském svazu mezi „návratem“ a „vyklizením“ ...	256
Nucené přesídlení některých Němců v SSSR ...	261
Jiní sovětští Němci „pod ochranou německého wehrmachtu“ ...	267
Nové pokyny ministra propagandy Josepha Goebbelse ...	274
Začátek ústupu wehrmachtu ...	278
Sovětští Němci mezi nacistickou vyklizovací politikou a následným „návratem domů“ ...	282
O nucené „repatriaci z jihovýchodu“ Evropy ...	288
Vyklízení východu Velkoněmecké říše ...	313
Plánovaná humanitární katastrofa ...	315
Zapomenuté zprávy očitých svědků ...	322
Zprávy nacistických úřadů o vyklizování ...	332
Vratislav: Záznamy z trýzněného města ...	338
Staronové legendy ...	349
Spojenci a německá východní hranice za druhé světové války ...	356
Rozporuplné vzpomínky na závěry Postupimské konference ...	359
Německá východní hranice – kde ale leží? ...	364
Zapomenutý začátek války ...	367

- Exkurz 5: O vnímání válek, přesídlování a národnostních menšin ...373
- První diskuse o poválečném přesídlování ...386
- Hitlerova východní politika a mezinárodní veřejnost ...392
- Sovětské politici a diplomaté ...397
- Náhled do politického rozhodování Západu vůči Velkoněmecké říši ...404

ČÁST 3. Z POČÁTKŮ VZPOMÍNÁNÍ ...417

Zahraniční zprávy a fámy, které formovaly vzpomínání ...419

- O komunikačních problémech poválečného období ...421
- O obtížích mediálního zpravodajství ...430
- Příliš spěšně přečtený článek ...435
- Příliš málo čtený autor ...446
- Kritika jako program revizionistické politiky ...457

Německo v letech 1945–1949: Mezi soucitem a obviněním ...464

- Exkurz 6: Jak informoval nacistický list *Völkischer Beobachter* o posledních měsících války ...467
- „Náš domov je pro nás ztracen“ ...470
- Zpráva očitého svědka a její příběh ...477
- První hlasy novinářů a vědců ...482
- Vyhnanci, východ a nová německá politika ...489
- První obavy v zahraničí ...498

Nastavení politického kurzu ve Spolkové republice Německo ...504

- Vyhnání a německá otázka ...506
- První spolkový ministr pro záležitosti vyhnanců a jeho úvahy ...517
- Slavnostní přísaha vyhnaneckých politiků ...525
- Vyhnání a frankfurtský kostel svatého Pavla ...530
- Exkurz 7: Spojené východoněmecké landsmanshafty v roce 1951 ...539
- O nepovedené dokumentaci vyhnání ...543
- Teritoriální starosti německých politiků mezi „domovem“ a „Evropou“ ...560
- Problém Němců s jejich „historickým východem“ a „vyhnáním“ ...571

ČÁST 4. O MNOHOTVÁRNOSTI VZPOMÍNÁNÍ ...577

Rozdílné vzpomínky ...579

- Zanedbané zkušenosti 4,8 milionu Němců ...583
- Vzpomínky čtyř sudetoněmeckých žen a mužů ...588
- Jak reprezentativní jsou či vzpomínky? ...598
- Kontroverzní vzpomínání vyhnaneckých organizací ...606
  - „Jiní“ vyhnanci ...660
  - „Jiné“ vzpomínání v NDR ...668

Staronový trend po půl století ...687

Historici Eriky Steinbachové ...697

- Heinz Nawratil ...705
- Exkurz 8: Malá lekce o Terezíně ...709
- Alfred-Maurice de Zayas ...717
- Peter Glotz ...729
- Mýtus o vyhnání, nebo dějiny vyhnanců? ...737

Kurt Nelhiesel a jeho vzpomínky ...745

PŘÍLOHA

HROMADNÁ PŘESIDLOVÁNÍ NĚMECKÉHO OBYVATELSTVA VE [STŘEDNÍ A] VÝCHODNÍ EVROPĚ V LETECH 1939–1949: HISTORICKO-STATISTICKÁ PREZENTACE ...775

Krátký historicko-statistický přehled ...777

- Úvod ...777
- Východní oblasti Německé říše a jejich obyvatelstvo ...780
- Německé menšiny ve [střední a] východní Evropě před druhou světovou válkou ...783
- K historickému kontextu hromadného přesídlování německého obyvatelstva ...786
- Čtyři fáze hromadného přesídlování Němců ve [střední a] východní Evropě v letech 1939–1949 ...792
- Válečné a poválečné ztráty na životech Němců ve [střední a] východní Evropě ...796

Další informace ...799

Německé menšiny a holocaust ...799

Tzv. vůdcovo přesídlování ...802

Následky druhé světové války pro německou menšinu
v SSSR ...804

Nacistická vyklizovací politika v letech 1943–1945 ...805

Přeshraniční vyhánění od konce války do konce roku 1945 ...807

Postupimská nucená přesídlování v letech 1946–1949 ...813

Přesídlování z oblastí přičleněných v roce 1945 k Sovětskému
svazu ...814

Příchod přesídlenců, uprchlíků, evakuovaných a vypovězených na
území dnešního Německa ...815

Německé menšiny ve [střední a] východní Evropě po druhé
světové válce ...820

Válečné vojenské ztráty na životech ...821

Počet Němců, kteří přišli po druhé světové válce ve [střední a]
východní Evropě o život ...823

Náhled do dějin číselného bludiště tzv. „vyhnání“ ...831

Poznámky ...855

Seznam zkráceně citované literatury ...961

Seznam vyobrazení ...988

Seznam tabulek ...990

Jmenný rejstřík ...993